

Rok 1985

V siedmej päťročnici sa podarilo urýchliť proces zlepšenia ekonomiky a zvládnuť dôsledky zvýšenia cien surovín a energie a tak udržať plynulý rozvoj výroby. Napriek spomaleniu dynamiky hospodárskeho rastu v rokoch 1981 a 1982, podarilo sa urobiť výrazne kroky pre obnovenie rovnováhy národného hospodárstva, odvetviach poľnohospodárskej výroby, zlepšiť situáciu v investičnej výstavbe a tak dosiahnuť súlad medzi peňažnými príjmami obyvateľstva a ponukou tovaru a služieb. Dôslednou orientáciou na plnení týchto smerov, boli vytvorené podmienky aby program rozvoja životnej úrovne pre siedmu päťročnicu sa splnil a v niektorých smeroch aj prekročil. Týkalo sa to peňažných príjmov obyvateľstva osobnej a spoločenskej spotreby, vnútorného trhu, bytovej výstavby, školstva, zdravotníctva a kultúry. Túto skutočnosť si uvedomujú aj široké vrstvy našich obyvateľov.

Zámery siedmej päťročnice dôsledku rozdielneho vývoja štruktúry vývoja zameraného na rast technickej úrovne kvality a spoľahlivosti výrobkov určených na export sa nepodarilo dosiahnuť. Vývoj a kvalita výrobkov strojárskych produkcie bol menej priaznivý v porovnaní s priemyselne vyspelými krajinami. Tým sa zhoršili podmienky pre vývoz našej strojárskych produkcie a spotrebného tovaru. Neplnenie plánu vývozu si vynútilo reguláciu dovozu priemyselnej elektroniky pre priemysel, poľnohospodárstvo a vnútorný trh.

Spoločenská produktivita práce sa v roku 1985 zvýšila v porovnaní s rokom 1980 o 8,7%. Osobná spotreba obyvateľstva sa vzhľadom na priaznivý vývoj v posledných rokoch päťročnice zvýšila o 6% v porovnaní s rokom 1981.

Podnebie

Rok 1985 sa vyznačoval s nepriaznivým ročným obdobím a klimatickými podmienkami čo sa prejavilo záporne vo výsledkoch v poľnohospodárskej výrobe a úrode zeleniny a ovocia. Zimné mesiace boli veľmi chladné až mrazivé so značným snežením. Prvý sneh sa objavil na Fatranskom Kriváni 11. novembra. Súvislé sneženie bolo zaznamenané od 15. 12. do konca januára 1985. Najchladnejším dňom bol 7. január 1985, kde teplota poklesla u nás na -28°C . Najchladnejším miestom v našej vlasti bola Orava, v Námestove a Oravskej Lesnej boli hlásené teploty -37°C . Veľmi malé teploty boli na celom území vlasti čo potvrdzuje, že na Záhorí v oblasti Malaciek dňa 7. januára bola hlásená teplota -33°C . Mesiac február bol obdobný na teploty a snehové podmienky ako január. Najchladnejšie bolo 13. 2. kde teplota u nás bola -21°C v Oravskej Lesnej -38°C a v Poprade -27°C . Aj mesiac marec bol chladný a daždivý so snežením. Dvanásť marec, deň začiatku prác v záhradkách padal dážď so snehom a s nočnou teplotou od 0°C do 5°C . Nadmerné chladné zimné mesiace nepriaznivo pôsobili vo výrobe rôznych odvetviach národného hospodárstva. Výpady vo výrobe boli značné a tieto v niektorých podnikoch a rezortoch sa nepodarilo dobehnúť a splniť. Aj letné mesiace sa vyznačovali nadmerne daždivé a chladné čo sa nepriaznivo prejavilo na výnosoch v rastlinnej výrobe. Nepriazeň a chlad roka sa v jesennom období prejavil vo veľmi slabej úrode zemiakov a ovocia. Rok 1985 vegetačne a teplotne sa radil medzi najhoršie za posledné aspoň 2 desaťročia.

Obyvateľstvo

Aj v roku 1985 bol zaznamenaný mierny vzostup prírastku obyvateľstva v počte 27 občanov. Počet narodených detí vo Varíne 58 z toho 31 chlapcov a dievčat 27, v Nezbudskej Lúčke spolu 9 z toho 3 chlapci a 6 dievčat.

Počet zomretých občanov vo Varíne spolu 27 z toho 13 mužov a 14 žien, v Nezbudskej Lúčke spolu 6 z toho 3 muži a 3 ženy.

Počet odsťahovaných občanov: Varín 83, Nezbudská Lúčka 13.

Počet prisťahovaných občanov: Varín 79, Nezbudská Lúčka 10.

Počet uzavretých sobášov na matričnom úrade: Varín 45, Nezbudská Lúčka 3.

V počte odst'ahovaných občanov proti roku 1984 sa zvýšil o 2 občanov, ale celkový počet je vysoký. V počte prist'ahovaných občanov v porovnaní s minulým je vyšší o 21 občanov. Z narodených detí bolo uvítaných do života funkcionármi MNV a členmi ZPOZU 46 detí, z toho individuálne 7 detí.

Významné osobnosti

S úctou a vďakou sme si spomenuli dňa 26. novembra na 90. výročie narodenia pána Martina Kapasného, ktorý sa ho dožil v plnom zdraví takého vysokého veku. V rodnej obci pôsobil ako učiteľ a verejný činiteľ. Všestranne sa angažoval vo verejnom spoločenskom kultúrnom, osvetovom a športovom živote. Pôsobil aj okresných funkciách ako veliteľ Okresného hasičského zboru v Žiline.

Po absolvovaní Učiteľského ústavu v Spišskej Novej Vsi musel narukovať do prvej svetovej vojny na taliansky front. Po šťastnom návrate domov v roku 1919 dostal učiteľské miesto v jednotriednej škole v Stráži popri Varíne. Po krátkom pôsobení v Stráži, získali Martina Kapasného predstavení obce na voľné učiteľské miesto do Ľudovej školy vo Varíne. Tu zotrval pri všetkých postupných reorganizáciách až do odchodu na dôchodok.

Mimoškolská činnosť menovaného mala od začiatku veľmi široký záber. Výrazne v nej dominovali dve oblasti a to činnosť v Speváckom zbere slovenských učiteľov, ktorého bol aj zakladajúcim členom a činnosť v požiarinej ochrane. V speváckom zbere slovenských učiteľov spieval mnoho desiatok rokov ako zborový spevák a sólista. So zborom SU prešiel takmer všetky štáty v Európe. Nevšedný záujem o spev si udržiava do súčasného obdobia. Dôkazom toho bolo jeho vlnajšie vystúpenie v televízii s drotárskymi piesňami.

Ako organizátor požiarinej ochrany v miestnom, okresnom a mimookresnom meradle vo veliteľských funkciách získal mnoho vyznamenaní a ocenení. Bol zakladateľom požiarnych zborov v Stráži, Krasňanoch, Gbeľanoch a v ďalších obciach nášho okresu.

Bol jeden zo zakladateľov Jednotného roľníckeho družstva vo Varíne, dlhé roky bol jeho funkcionárom. Ako riaditeľ učňovskej školy pre poľnohospodárstvo vchoval aj tu mnoho odborníkov.

V rokoch 1943 až 1972 bol kronikárom obce Varín, kde podrobne opísal kritické obdobie SNP a činnosť Revolučného národného výboru a založenie JRD vo Varíne. Obetavá a plnohodnotná činnosť učiteľa Martina Kapasného je natrvalo zapísaná v srdciach a myšliach Varínčanov ako i občanov okolia.

Štátna vyznamenanie s ocenením za politickú a pracovnú angažovanosť sa dostalo súdruhovi Martinovi Hošťákovi z Varína.

Hneď po oslobodení v roku 1945 začal pracovať na Národnom výbore vo Varíne. Oddanosť a angažovanosť socializmu preukazoval v každodennej práci. Významnou mierou sa podieľal pri zakladaní JRD a socializácie obce v rokoch 1949 – 1951. V tomto období zastával náročnú funkciu v ZO KSS predsedu.. Vo výbore ZO KSS pôsobil do roku 1956. Na MNV vo Varíne sa stal vedúcim pracovníkom na finančno-hospodárskom oddelení. V obci aktívne pracoval v spoločenských organizáciách v Telovýchovej jednote, Dobrovoľnom požiarnom zbere a Zväze ČSSP.

Práca ZPOZU

Bohatá činnosť Zboru pre občianske záležitosti pri Miestnom národnom výbore vo Varíne je tradične dobrá a táto je zameraná na pokrokové revolučné tradície a hlboký vzťah k človeku. Prejavila sa aj pri oslave významného životného jubilea, dlhoročného člena KSČ a pracovníka MNV varínskeho občana Františka Pavlíčka staršieho.

Pri príležitosti osemdesiatich narodenín prevzal z rúk zástupcu Okresného výboru KSS Rudolfa Miholku najvyššie okresné stranické vyznamenanie „Za zásluhy o rozvoj okresu

Žilina“. Zároveň mu bolo odovzdané čestné uznanie od Okresného výboru požiarnej ochrany v Žiline.

Jeseň svojho života prežíva stále v kolobehu činnorodej práce v radosť a úsmeve. Na slávnostnom akte v obradnej sieni MNV sa okrem vedúcich predstaviteľov obce, zúčastnili členovia výboru ZO KSS, členovia DPZ, pionieri manželka jubilanta a najbližší príbuzní rodiny.

Oslavy oslobodenia vo Varíne

Dňa 26. apríla 1945 v ranných hodinách vojská IV. ukrajinského frontu armádneho zboru generála Jeremenka oslobodili obec Varín.

Štyridsiate výročie tejto významnej udalosti varínski občania dôstojne oslávili. V deň výročia sa zišli na slávnostnom zhromaždení spojenom s pietnym aktom kladenia vencov pri pamätníku padlých v II. svetovej vojne v parku na námestí Oslobodenia. Oslava pokračovala slávnostnou akadémiou v sále kina Kriváň.

Sobota pracovnej cti 27. apríla sa tiež niesla v brigádnickej pomoci MNV. Občania sa zapojili do brigádnickej pomoci na plnení akcii volebného programu. Na sobotný podvečer, pripravili MV NF SSR a Miestna kultúrne stredisko v agitačnom stredisku. Večer pracovnej slávy pre brigády socialistickej práce z miestnych závodov. Šesť kolektívov z Lomu a Vápenky Varín, Drevoindustrie a Okresného podniku služieb – prevádzkareň Varín si preverilo poznatky a praktické schopnosti v súťažnom kvíze. O spríjemnenie večera sa postarala hudobná skupina Perpetum z Varína.

V sobotu 4. mája sa v obradnej miestnosti MNV na slávnostnom akte zišli všetci jubilanti – štyridsiatnici. Bola to veľmi milá pozornosť členov Zboru pre občianske záležitosti, venovaná občanom Varína, narodeným v roku 1945.

V rámci osláv 40. výročia oslobodenia bol na námestí vo Varíne 9. mája slávnostne položený základný kameň pre výstavbu trojvodového zdravotného strediska. Sviatočný podvečer spríjemnili svojím programom „Kvitnúca naša vlasť“ známi bratislavskí umelci pod vedením varínského rodáka zaslúžilého umelca Pavla Gábora. Kultúrny program bol na vysokej úrovni, čo dosvedčuje aj obsadenie umelcami: zaslúžilý umelec František Dibarbora, zaslúžilý umelec Ondrej Malachovský, Róbert Szúcs, Mária Turňová, Ladislav Fecko, Juraj Plevník Milan Dubovský a Dr. František Brestivanský. Účasť občanov na dvoj - predstavení bola veľká.

Miestne kultúrne stredisko MKS

Miestne kultúrne stredisko vzniklo spojením Miestneho osvetového strediska MOS, kina Kriváň a Miestnej ľudovej knižnice k termínu od 1. januára 1985. Ďalšie významné politické a kultúrne akcie poriadané MKS vo Varíne spomeniem v skratke.

Novoročný rozhlasový prejav predsedu MNV vo Varíne.

Beseda v klube dôchodcov na tému: „Horolezci medzi nami.“

Vysielanie výsledkov v pretekoch v zjazdovom lyžovaní o pohár predsedu MNV.

Slávnostné spevácko – dramatické pásmo žiakov ZŠ z príležitosti sviatku MDŽ.

Rozhlasové pásmo k oslobodeniu obce.

Prednáška na tému: „Predhistorické osídlenie Varína.“

Beseda so spisovateľom Jánom Frátrikom o jeho živote a diele.

Tematický zájazd pre starších občanov do Gottwaldova.

Slávnostná akadémia učiteľov a žiakov ZŠ z príležitosti ukončenia školského roka.

Rozhlasová relácia 1100. výročia úmrtia sv. Metoda – slovanského kultúrneho dejateľa a vierozvestca.

Autobusový zájazd pre dôchodcov do Turčianskych a Trenčianskych Teplíc.

Autobusový zájazd pre starších občanov na poľnohospodársku výstavu „Agrokomplex Nitra.“

Zábavné vystúpenie s Karolom Balážom na tému „Záhorácka Búda.“

Hudobno-zábavný program s Oldom Hlaváčkom a skupinou Miloša Oheniča na tému „Pokapala na salaši slanina“.

Autobusový zájazd pre dôchodcov za „krásami Stredného Slovenska.“

Milé posedenie občanov s Martinom Kapaným 90. ročným jubilantom.

Výstava kníh s predajom z predajne Slovenská kniha.

Posedenie mládeže pri vianočnej hudbe na Vianoce

Vianočný príhovor v rozhlase predsedu MNV vo Varíne.

Socialistický záväzok

Pre rok 1985 v záujme plnenia podmienok socialistickej súťaže a dosiahnutie dobrých výsledkov, poslanci MNV vo svojich obvodoch, občania a spoločenské organizácie pristúpili k prijímaniu socialistických záväzkov na rok 1985.

Po zbilancovaní potreby výstavby obce bolo nutne prijať socialistický záväzok v celkovej hodnote 1.991.000 Kčs. Doterajšia pracovná aktivita, vysoké uvedomenie a odhodlanie občanov dali podnet MNV, Výboru NF a jeho spoločenským organizáciám, aby pri príležitosti 40. výročia oslobodenia našej vlasti Sovietskou armádou, tento záväzok spevnili o ďalších 450.000 Kčs. Tento bol splnený a navyše na výstavbe akcii „Z“ prekročený o 64.000Kčs.

Príprava na spartakiádu

Dňa 16. marca 1985 z podnetu Obvodného spartakiádneho štábu vo Varíne pre zdarné konanie Obvodovej spartakiády bola vyhlásená vyhlásená brigáda na výkope rigolov pre prívod vody na štadión TJ Fatran. Na akcii pracovalo 42 brigádnikov a podstatná časť zemných prác bola prevedená. Položenie vodovodného potrubia jeho pieskový zásyp a zahrnutie rigolov bolo prevedené v nasledujúcich dňoch. Napojenie na verejný vodovod bolo veľmi nutné z dôvodu poklesu hladiny vody v stávajúcich studniach v letných mesiacoch.

Sobota pracovnej cti

Organizačnému zabezpečeniu brigád Soboty pracovnej cti venoval MNV zvýšenú pozornosť. Hlavný smer prác bol zameraný na stavby budované v akcii „Z“. Pracovalo sa na stavbe vodovodu - úprave výkopov a zásypov vodovodného potrubia, výstavbe predajne potravín na Kamencoch, kde bolo položené vodovodné potrubie, elektrická kábová prípojka, brigádnicí vykopali a betónovali septik a upravovali príľahlé priestranstvo.

Robilo sa na príprave územia pre výstavbu trojobvodového zdravotného strediska na sanácii starých objektov. Žiaci ZŠ pomáhali na JRD Rozvoj pri zbere zemiakov a na úprave areálu školy, členovia Poľovníckeho združenia upravovali dom poľovníkov a krmelce pre zver na zimu. členovia záhradkárov sa venovali záchrane historickej lipy na námestí. Občania si upravovali fasády domov a bytov a pracam v prídromových záhradkách.

Ochrana chráneného útvaru

V minulosti najčastejšie vysadzovaným stromom na území Slovenska bola lipa. Bol to národný symbol Slovanov. Pestovala sa pre okrasu a úžitok. Poskytovala drevo, lyko, kvet na čaj a potravu pre včely. Tri veľkolisté lipy boli nasadené na námestí. Jedna z nich bola značne poškodená v roku 1924 pri veľkej búrke, ktorá sa prehnala nad naším územím a bola odstránená. Ďalšia z dvoch líp bola poškodená v spomenutom roku a urezané spodné konáre neboli ošetrované a započaté nahnívanie vytvorilo vnútornú dutinu. Členovia SZZ- záhradkári sa podujali na záchranu stromu chráneného štátom, ktorý je zaevidovaný ako chránený prírodný výtvar MNV požiadal Správu chránenej krajiny oblasti Malá Fatra v Gbeľanoch o vypracovanie postupu konzervácie a záchrany lipy. Na základe pokynov a postupu prác bola prevedená výplň dutiny betónom s oceľovými tyčami. Otvory po úraze konárov boli

zadebnené šindľom, aby otvormi nezatekela voda. Obvod kmeňa nad zemou meral v roku 1985 - 396 cm.

História

Predhistória a história pred 1900 rokmi nášho letopočtu. Vstup Varína a okolia do histórie.

Predhistória

Neolit a eneolit – mladšia doba a neskorá doba kamenná. V enolite žil na Slovensku ľud z kultúry s kanchovanou keramikou, zaoberajúci sa chovom dobytka, lovom zvierat a rybolovom. Poznal kostené a brúsené kamenné nástroje a poznal už aj tkanie plátna – prasleny. Objavujú sa medené nástroje. Nájdený čakán v Strečne.

Doba bronzová 1900 - 700 pred našim letopočtom.

Od doby bronzovej nadobúda okolie Varína a severozápadného Slovenska značný význam, nakoľko sa práve tu križovali dôležité cesty od Dunaja a Potisia k Baltu cez Jabunkovský priesmyk a druhá od Turca cez Varín na Oravu. Od konca strednej doby bronzovej máme doklady o ľuďoch s lužickou kultúrou. Veľké popolnicové pohrebisko medzi Gbeľanmi a Varínom. Nachádzajú sa tu stovky žiarových hrobov.

Doba železná 700 – 0 rokov nášho letopočtu.

Halštát – staršia doba železná 700 – 400 pred našim letopočtom. Doklady o osídlení sídlisk, drevené hrádky a zemné valy sa nachádzajú v okolí Hradisko nad obcou Strážov a Hradisko vo Varíne pred vrchom Želehost'.

Doba laténska 400 – 0 rokov nášho letopočtu.

Doba laténska aj na severozápadnom Slovensku sa objavujú keltské vplyvy, nájdená keramika a mince. Latenské sídlisko Bitarovej pri Žiline, Hrádok vo Varíne, Hrádok v Dolnej Tižine.

Doba rímska 0 – 400 rokov nášho letopočtu.

Púchovskú kultúru tvorili potomkovia lužického ľudu pomiešaní s Keltmi, Germánmi a Dákmi. Pohnutá doba vyžadujúca si budovanie sídlisk na vyvýšených miestach a polohách na prechode ciest a priesmykov. Nález 12 rímskych mincí vo Varíne na Hrádku pánom Schwarzcerom, nájdené črepy, prepálená hlina a drevené uhlie zo staršej doby rímskej, teda prvých dvoch storočí nášho letopočtu, z doby Kvádov a Kotínov na našom území.

Doba Slovánska 500 – 1200 rokov nášho letopočtu.

Vybudované opevnenie a sídliská na vyvýšených miestach - lokalitách. Hrádok a Hradisko pod Želehost'ou, Hradisko nad Nezbudskou Lúčkou. Z tohto obdobia pochádzajú slovánske mohylníky na lokalitách Krasňany – Háj, v Nededzi a Tepličke - Kolianske. Sídlisko vo Varíne pod farským kostolom, Teplička na vrškoch.

História

Doba historická – Koncom 11. storočia sa dovŕšilo začlenenie územia žilinskej kotliny do Uhorského štátu.

V 1180 roku. Prvá nepriama písomná správa o existencii dreveného kostola vo Varíne. Spolu s kostolom v Radoli na Kysuciach sa viaže medzi najstaršie kultúrne pamiatky tohto druhu na Severozápadnom Slovensku.

V roku 1200 Prvá nepriama správa o zriadení fary vo Varíne. Jedna z najstarších vôbec.

V roku 1235 Prvá písomná zmienka o Varíne, doložená nepriamo.

V roku 1254 Priamo doložená písomná zmienka o Varíne. Obec patrila panstvu Varín – Starý Hrad.

V roku 1321. Priama písomná správa o Varínskome hrade, neskôr Starom hrade. Strážil považskú cestu a vyberalo sa tu mýto. V 13. storočí sa stal významným strediskom hrad Varín, ku ktorému patrili Varín, Teplička a Žilina a okolie. Začiatkom 14. storočia mu patrilo územie medzi riekami Oravou, Váhom a Kysucou a zo severu hranice Poľska. Hrad patrilo koncom 13. storočia predkom Ballasovcom, potom Matúšovi Čákovi, v roku 1323 Dončovi,

neskoršie kráľovi. V roku 1443 ho zálohovali Pongráčovcom, ktorí v rokoch 1457 až do roku 1945 boli jeho majiteľmi.

V roku 1332 sa priamo spomína fara vo Varíne.

V roku 1354. Sa spomína hrad Warín /Castrum Warín/, ktorý mal aj kastelána. Kráľ Matej Korvín zaraďuje Varín medzi mestechá horného okresu Trenčianskej župy.

V roku 1360. Za kráľa Ľudevíta vo výsadnej listine boli povolené Varínu jarmoky.

V roku 1378. Bola založená Žilinská mestská kniha, ako jedna z najstarších zachovalých písomných pamiatok Slovenska.

V roku 1381 vydáva kráľ Ľudevít I. veľmi známe privilegium pre žilinských Slovákov pod názvom „Privilegium pro Slávis“, čo znamenalo, že Slováci majú rovnaké práva ako Nemci.

V roku 1431 Varín zničili a vypálili husiti. Ich hlavným stanom bol farský kostol.

V roku 1439 sa spomína Nezbudská Lúčka a podhradie Starého hradu. Patrili panstvu Starý hrad. Prvým dedičným richtárom bol žilinský mešťan Nezbud. V roku 1598 mala obec 14 domov a v roku 1720 sa spomína v obci Majer. V roku 1784 mala 21 domov a 148 obyvateľov. Títo pracovali v lesoch a boli pltníkmi. V roku 1960 obec bola pripojená k Varínu. Svoju pečať mala obec zo znakom „Na pažiti medved“. Odtlačok zachovalého pečatidla je z roku 1814 a z roku 1850.

V roku 1501. Kráľ Ladislav II. udelil Varínu „Privilegium mesta s príslušnými výsadami“. Od svojho vzniku sa Varín vyvíjal ako zemepanské mestečko s jarmočným právom a právom trhu. V rokoch 1501 – 1502 sa tunajší mešťania vykúpili z dedičného richtárstva zákupného z roku 1362 žilinským občanom pod menom Drahoš Hayn.

ERB. V mestskom erbe mal Varín „Madonu s dieťaťom“, ktorá v pravej ruke drží žezlo. Obsahová náplň erbu je na cirkevné motívy a radí sa medzi mestské erby, ktorí si obyvatelia zvolili vo svojom znaku svojho patróna. Dejiny Slovenska I. diel uvádzajú, že vo Varíne je kancelárska činnosť doložená v druhej polovici 15. storočia. Listina turčianskeho konventu z 5. februára 1417 a inzerovaná písomnosť z 29. decembra 1416 boli overené pečaťou Varína. Podľa tohto údajja, možno vznik administratívnej činnosti posunúť na koniec 14. storočia. Výtlačný erb podľa typária z roku 1687 nie je celkom presný bol pripravený pre Taganyiho dielo. Zachovaný odtlačok pečatidla z roku 1799 a na písomnosti z roku 1851 ja známy. Majiteľ pečatidla od roku 1960 nie je známy.

V roku 1575. Kráľ Maximilián II. potvrdil Varínu: „Mestské výsady“ s právom vyberania mýta pod Starým hradom. na známej považskej ceste smerom z juhu do Poľska. V 16. a 17. storočí tunajší mešťania museli s vrchnosťou o svoje výsady tuho bojovať.

Panstvo Starý hrad tvorili obce: Varín, Nezbudská Lúčka, Kotrčinná Lúčka, Krasňany, Stráža, Zástranie, Snežnica, Belá, Lysica, časť Nededze, a v roku 1511 Dolná Tižina a Považský Chlmec. V 16. storočí sa sídlo panstva presťahovalo do Krasňan a hrad postupne chátral. V prvej polovici 16. storočia viedli o neho zemepáni 25 rokov vojnu proti hradu Strečno.

V roku 1598 sa vo Varíne spomína kamenný mlyn, ktorý sa nachádzal pod Hrádkom pri potoku Teplička. Podľa sčítania mal Varín 137 domov a 1088 obyvateľov. Z tohto obdobia sa spomínajú dve pälence a pivovar na námestí, zbúraný po roku 1945. V 16. storočí zasiahlo Varín a okolie reformačné hnutie s kultúrnym pozdvihnutím občanov. Za reformácie bola tu zriadená „Mestská latinská škola“. Prvý rektor Tomáš Francisci sa spomína v roku 1601 a poslanec Mikuláš Fabrícus tu pôsobil v rokoch 1659 – 1661.

V roku 1679 zasahuje Varín veľký mor na ktorý zomiera veľa ľudí.

V roku 1687 vo varínskej farskej matrike je záznam o krste Juraja Jánošíka legendárneho slovenského hrdinu, bojovníka proti feudálnemu útlaku.

V roku 1713 poprava Juraja Jánošíka na námestí v Liptovskom Mikuláši.

V roku 1720 bolo vo Varíne 49 daňovníkov – remeselníkov. Zaoberali sa remeslami ako: ševci, mäsiari, kožušníci, čižmári, kováči, zámočníci, hrebenári, mlynári a iné. Z výrobkov boli známe v širokom okolí, varínske kovové pluhy od našich predkov kováčov.

V roku 1780 mal Varín 210 domov a 1699 obyvateľov.

V roku 1780 – 1820 obdobie prisťahovania obyvateľov židovského pôvodu do Varína.

V rokoch 1840 – 1854 výstavba židovskej synagógy a výstavba židovskej školskej budovy.

V roku 1831 postihuje Varín a okolie cholera na ktoré zomiera veľa obyvateľov, ktorých pochovávali na vršku Hrádok do spoločných hrobov. V nasledujúcich rokoch postihli okolie Varína, veľké povodne a neúroda, z čoho nastal veľký hlad obyvateľstva.

V rokoch 1871 – 1872 bola daná do prevádzky košicko - bohumínska železnica, čím Varín stúpol na význame a zároveň sa vytvorili lepšie podmienky rozvoja a zamestnanosť obyvateľov.

V roku 1876 založenie organizovanej požiarnej ochrany vo Varíne varínskym notárom Antonom Lippe podľa vzoru požiarnikov z Turčianskeho Svätého Martina. Patril medzi najstaršie v žilinskom okrese.

Na prelome 19. storočia bola vo Varíne založená „Vyššia židovská škola“ s vyučovacími jazykmi maďarčinou a nemčinou.

V roku 1896 Varín stratil mestské výsady, tieto prešli s cechovými artikulami do Žiliny.

Na začiatku 20. storočia / 1926 – 1927/ bola vybudovaná Vápenka Varín pre potreby Ostravy a Trinca. V roku 1914 bola vybudovaná píla OFA drevársky závod.

V roku 1927 robotníci vo Vápenke štrajkovali za zlepšenie mzdových a pracovných podmienok. V roku 1949 založili jedno z prvých Jednotných roľníckych družstiev v žilinskom okrese. V roku 1963 boli založené Oblastné komunálne služby s 19 prevádzkami.

Zdravotníctvo

V rámci rozširovania a z prístupňovania zdravotníckych služieb bola v priebehu roka 1945 otvorená závodná zubná ambulancia v závode Vápenka Varín. s prístupom pre zamestnancov, rodinných príslušníkov a občanov z časti obce Hrádok, Železničná stanica Varín a blízke obce Gbeľany, Nededza, a Mojš.

Školstvo

Základná škola vo Varíne v školskom roku 1985 – 1986 mala zapísaných žiakov v počte 616 s vyučovacími triedami 20. Z tohto počtu Nezbudská Lúčka 124 žiakov so 4 triedami.

Riaditeľ ZŠ s. Marian Trizuliak, zástupca riaditeľa Emília Pučíková. Pedagogických pracovníkov učiteľov 24. Výchovných pracovníkov 2 a skupinová vedúca 1. Novonastúpení učiteľia s. Mária Kianičková z Mojša, Kornélia Václavová z Martina, Barbora Pivadová zo Žiliny, Jana Malinová zo Žiliny. Vyučovanie bolo prevádzané v jednosmennej prevádzke a vyučovanie náboženstva bolo prevádzané v školskej budove v odpoľudňajších hodinách v dňoch pondelok až piatok.

Priemysel

Pracovné podmienky v závode Drevoindustria národný podnik sú pomerne ťažké z dôvodu skladovania suroviny a prísun do výroby. Výpadky vo výrobe, ktoré vznikli počas extrémne klimatických podmienok počas prvých mesiacov v roku 1985 predstavovali 4 milióny korún a mali nepriaznivý vplyv aj na hospodárnosť závodu. Na základe výzvy vedenia závodu a závodného výboru ROH boli prijaté opatrenia, schodok vo výrobe zlikvidovať do 30. 9. 1985. Zvýšenou pracovnou iniciatívou pracovníkov sa podarilo schodok vo výrobe zlikvidovať v prijatom termíne a do konca roka vyrobiť výrobky navyše v hodnote 540 tisíc Kčs. Hodnota výroby tovaru 52.300.000 Kčs bola najvyššia po dobu existencie závodu.

Pol'nohospodárstvo

V úvodných stadiách minulých rokov som rozviedol, aký veľký význam má pôdny fond, jeho hospodárenie na zvyšovanie rastlinnej výroby ako základného článku výživy a sebestačnosti.

Vývoj pôdneho fondu a jeho využitie za 7. päťročnicu.

Rok	Poľnohos. pôda [ha]	Orná pôda [ha]	Lúky [ha]	Pasienky [ha]
1981	2 437	1 198	530	701
1982	2 414	1 171	530	689
1983	2 372	1 164	527	669
1984	2 357	1 163	527	657
1985	2 339	1 156	525	656

Z tabuľky vývoja poľnohospodárskeho pôdneho fondu za celé zlúčené družstvo Rozvoj vidíme, že od začiatku 7. päťročnice nám ubudlo 98 hektárov poľnohospodárskej pôdy z toho 42 hektárov ornej pôdy. Tu treba pripomenúť, že išlo o zábery na najúrodnejších pôdach vhodných na veľkovýrobné obrábanie s využitím najmodernejšej poľnohospodárskej techniky.

Zákon č. 124/76 Zb. o ochrane a využívaní pôdneho fondu sa v značnej miere nerešpektuje a pôdy z roka na rok ubúda, záberom pre investičnú výstavbu. Predstavenstvo JRD Rozvoj sa bráni uvoľniť pôdu, ale nadriadené orgány s výstavbou súhlasia v rámci rozvoja národného hospodárstva. Záber ornej pôdy pre investičnú výstavbu: prekládková stanica ČSD Žilina – Teplička a výstavba 400 kW/ 110 kW rozvodne Varín. Úlohou JRD je aby pôdu ktorá ostáva v maximálnej miere sa využila a pozornosť venovala každému kúsku pôdy mimo honov.

Na našom JRD je neuspokojivé využitie pôdneho fondu u pasienkov a lúk na tých lokalitách, ktoré sú znehodnocované náletom drevín, ihličia, burín, čo je tiež dôsledok dlhodobého na využívaní spásaním dobytká a následne zanedbaním a ošetrovaním od porastov krovia a ihličia.

Telovýchova a šport

Najdôležitejšou športovou udalosťou vo Varíne bolo usporiadanie obvodovej spartakiády v dňoch 24. a 25. mája na Štadióne TJ Fatran Varín.

Program podujatia :

Piatok 24 mája 1985

do 17 hodiny Miestny zraz turistov- prezentácia Športovo branné súťaže.

o 18. hodine Zapálenie partizánskej vatry a beseda s účastníkmi odboja v SNP.

Sobota 25. mája 1985

13.00 hod. Spartakiádny sprievod.

13.30 hod. Kladenie vencov k pamätníkom SNP.

14.00 hod. Slávnostné otvorenie ČSS-85.

Vystúpenie súborov: najmladší žiaci,
mladšie žiačky a žiaci,
staršie žiačky a žiaci,
rodičia,
deti,
ženy a vojsko.

17.30 hod. Ukončenie a ľudová veselica.

Za krásneho letného počasia sa pohol o 13.30 hodine spartakiádny sprievod mladosti krásy a sily, lemovaný stovkami občanov Varína a okolia. Pri pomníku padlých v SNP položili účastníci obvodnej spartakiády vence vďaka. Na pietnom akte sa zúčastnili aj vzácní hostia. Za OV KSS bol prítomní Dr. Justín Ondruš za ONV Dr. Helena Jurčišinová, delegáciu OV ČSZTV viedol Ján Muchy.

Na varínskome štadióne privítal cvičencov mohutný potlesk. Po slávnostnom otvorení, ktoré previedol predseda obvodového výboru ČSS-85 Ivan Androvič nastúpili na plochu rodičia a deti najmladšie a staršie žiactvo, ženy a vojaci. Celkom vystúpilo na obvodnej spartakiáde vo Varíne 1070 cvičencov, ktorí zožali veľký aplauz od vyše 1000 prítomných divákov.

Po ukončení spartakiády v krátkom vyhodnotení poďakoval Dr. Justín Ondruš všetkým, ktorí sa na príprave a zabezpečovaní obvodnej spartakiády podieľali a vyzval všetkých aby elán a nadšenie pretrvávalo pri zabezpečovaní podobných podujatí.

Mierový pochod vďaky

Vzdať hold večnej pamiatke padlým v druhej svetovej vojne a svojim presvedčením, odhodlaním a pevnou vôľou demonštrovať silu a spolupatričnosť našej mládeže s mierovým hnutím na celom svete. To boli základné méty osemčlennej výpravy turistov a zväz armovcov z Varína, ktorí sa rozhodli absolvovať mierový spartakiádny pochod vďaky po trase Dukla – Varín – Praha.

Členovia výpravy 1. júna odcestovali na Duklu, kde na pamätných miestach bojov proti nemeckým okupantom položili veniec a po pietnom akte vypustili z rúk holubice – symboly mieru. Potom sa vybrali na pochod po trase dlhej osemsto kilometrov z prevýšením 2 tisíc metrov. Pochod mal trvať dvadsať dní s priemerným denným výkonom štyridsať kilometrov. Nocovali v sieťach a spacích vakoch pod otvorenou oblohou.

Účastníci pochodu: Eduard Piovarči, vedúci pochodu, Marian Piovarči, Vlado Černák, Pavol Košš - zapisovateľ, Pavol Pavlíček, Miroslav Hošták, Peter Trnka, Jaroslav Ďugel.

Prešli horskými hrebeňmi od Dukly po červenej značke, po ceste hrdinov SNP, hrebeňmi Nízkyh Tatier, naprieč cez Veľkú a Malú Fatru. Po jednodňovej zastávke vo Varíne, kde si v okruhu svojich blízkych odpočinuli a nabrali nových síl sa vydali po hrebeňoch Javorníka cez Moravu a stredné Čechy smerom do Prahy. Pred započatím spartakiády sa zúčastnili spartakiádneho turistického zrazu Praha – Džbán. Lektorovi vysokej školy ZNB odovzdali účastníci pochodu: Zdravicu zložiek MV NF, MNV a TJ Fatran Varín, ktoré nad podujatím prevzali záštitu. Správa o turistickom podujatí sa dostala do viacerých novín a televízie, že kolektív turistov TJ Fatran Varín v 19 deň pochodu dorazil do cieľa zrazu Prahy.

Bol to hrdinsky čin našich turistov, že to dokázali a zároveň aj odkaz pre mladú generáciu k nasledovaniu v dobe budúcej spartakiády v roku 1990.

Lyžiarske preteky

TJ Fatran Varín usporiadala za spolupráce MNV, ZO KSS a MV NF lyžiarske preteky v obrovskom slalome o „Putovný pohár predsedu MNV“ na počesť 40. výročia oslobodenia Československa a na počesť Československej spartakiády 85. Pretekov sa zúčastnilo 126 pretekárov, ktorí absolvovali preteky na dobre pripravenej trati, ktorá mala 46 bránok, dĺžku 750 m a výškový rozdiel 137m.

Umiestnenie pretekárov:

	1. miesto	2. miesto	3. miesto
Mladší žiaci	P. Cigánik	T. Zimen	M. Androvič
Mladšie žiačky	L. Fogadová	P. Bieliková	M. Cvrčková
Starší žiaci	R. Zimen	M. Paleček	P. Komačka
Dorastenci	P. Prekop	V Zimen	D. Ružička
Dorastenky	E. Prekopová	E. Palečková	A. Staníková
Muži hlavná kategória o Putovný pohár predsedu MNV	Róbert Panáček čas – 83,04 sek.	Rast'o Gábor čas – 84,03 sek.	Michal Rendek čas – 84,09 sek

Veteráni muži do 45 rokov	M. Weiner	J. Cesnek	P.Cigánik
Veteráni muži nad 45 rokov	G. Gábor	R. Zimen	P. Paleček

Bol to už 33. ročník športového lyžiarskeho podujatia v prekrásnom prostredí na svahoch Malej Fatry s hojnou účasťou občanov.

Zapísal : Anton Akantis kronikár v. r.

Androvič Ivan predseda MNV v. r.